

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI

Kijewo Królewskie

Opracowany przez
Grupę Mieszkańców
Kijewa Królewskiego

KIJEWO KRÓLEWSKIE
2009

Spis treści

Spis treści.....	1
1.1 Położenie miejscowości	2
1.2 Przynależność administracyjna	2
1.3 Powierzchnia	2
1.4 Liczba ludności	2
1.5 Historia miejscowości	2
1.6 Określenie przestrzennej struktury miejscowości.....	2
2.1 Zasoby przyrodnicze	3
2.2 Dziedzictwo kulturowe	3

<u>2.3 Obiekty i tereny</u>	3
<u>2.4 Infrastruktura społeczna</u>	3
<u>2.6 Gospodarka i rolnictwo</u>	3
<u>2.7 Kapitał społeczny i ludzki</u>	4
<u>2.8 Obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na położenie oraz cechy funkcjonalno – przestrzenne</u>	4
<u>Zadanie nr 1</u>	4
<u>Zadanie nr 2</u>	5
<u>Zadanie nr 3</u>	5
<u>Zadanie nr 4</u>	6

1. Charakterystyka miejscowości

1.1 Położenie miejscowości

Wieś Kijewo Królewskie położona jest w centralnej części gminy, 8 km na południe od Chełmna, przy drodze z Chełmna do Torunia i Bydgoszczy (przez Unisław).

1.2 Przynależność administracyjna

Wieś Kijewo Królewskie jest wsią stołeczną Gminy Kijewo Królewskie, położonej w Powiecie Chełmińskim w Województwie Kujawsko-Pomorskim.

1.3 Powierzchnia

Powierzchnia wsi wynosi 7178 ha

1.4 Liczba ludności.

Liczba ludności we wsi Kijewo Królewskie od 6 lat charakteryzuje się niewielką dynamiką zmian w zakresie 3 % populacji, które przedstawia poniższy wykres.

1.5 Historia miejscowości

Pierwsze wzmianki o Kijewie Królewskim świadczą o jego istnieniu już ok. 1220 r. Należy ono obok Płutowa, Kiełpia i Trzebcza do najstarszych miejscowości gminy. W średniowieczu tereny te zostały wydzierżawione Krzyżakom przez księcia Konrada Mazowieckiego. Do Rzeczypospolitej powróciły dopiero po II Pokoju Toruńskim w 1466 r. i zostało nadane biskupom chełmińskim. Oni to przyczynili się do podziału wsi na Kijewo Królewskie (zarządzane przez biskupów) i Kijewo Szlacheckie (należące do szlachty). W Kijewie Królewskim mieścił się folwark biskupi o powierzchni 50,5 łana. W następnych latach posiadłość biskupów powiększyła się na skutek przejmowania ziem opuszczonych w wyniku chorób i zarazy. W 1754 r. mieszkańcy wsi dzięki przywilejowi biskupiemu otrzymują ziemię na własność.

W czasie I rozbioru Polski Kijewo Królewskie przeszło we władanie pruskie. Prusacy przystąpili do sekularyzacji dóbr biskupich i przydzielili je nowym

właścicielom. Majątek w Kijewie nabył V. Blumberg. Ludność polska zaliczona była do drugiej kategorii obywateli. Na szczęście wysiłki germanizacyjne nie osiągnęły zamierzonego celu. Wykształceni ludzie m.in.: ksiądz Adam Pokojski, Franciszek Kobyliński z Kijewa i Mateusz Ślaski z pobliskiego Trzebca, nie zapomnieli o świadomości narodowej i pociągali swoim przykładem innych. Do II wojny światowej do wsi Kijewo Królewskie należały majątki leżące w jej pobliżu : Zaroślak i Sztokowo. Po wojnie majątki te zostały rozparcelowane. W 1922 r. przeprowadzono spis powszechny ludności. W Kijewie Królewskim znajdowały się 44 domy mieszkalne i 89 gospodarstw. W miejscowościach Kijewo Królewskie i Szlacheckie zamieszkiwało 427 osób, w tym 291 kobiet. Wieś w tych czasach była zdecydowanie polska, gdyż pozostało tu tylko 15 Niemców.

1.6 Określenie przestrzennej struktury miejscowości

Dziś centrum wsi stanowi skrzyżowanie głównych dróg komunikacyjnych (Chełmno-Toruń i Jeleniec-Płutowo). W tym miejscu znajduje się Urząd Gminy i kompleks handlowo-usługowy. Przy skrzyżowaniu znajduje się lokalna piekarnia znajdująca się w zabudowaniach dawnej mleczarni. Naprzeciw Urzędu Gminy usytuowany jest lokal gastronomiczny w budynku dawnego Gminnego Ośrodka Kultury. Za Urzędem Gminy zlokalizowany jest budynek mieszczący Bank Spółdzielczy i Urząd Pocztowy.

Skręcając w drogę na Jeleniec (do drogi krajowej nr 1) dojeżdżamy do dawnego budynku komisariatu policji w Kijewie Królewskim gdzie obecnie mieści się siedziba Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Kijewo Królewskie oraz Centrum Kształcenia na Odległość. W sąsiednim budynku jest Zespół Publicznych Szkół mieszczący szkołę podstawową, gimnazjum i Gminną Bibliotekę Publiczną. Następnym budynkiem jest kościół parafialny pod wezwaniem św. św. Wawrzyńca i Rocha. Dookoła kościoła rozciąga się cmentarz.

2. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości

2.1 Zasoby przyrodnicze

Wieś Kijewo Królewskie nie posiada znaczących walorów przyrodniczych. Przy wylocie drogi na Toruń znajduje się oczko wodne otoczone drzewami o nazwie

„Falocz”. Dawniej znajdował się tu teren rekreacyjny z ławeczkami i placem zabaw.

Wzdłuż bocznych dróg we wsi zasadzono ciągi drzew przydrożnych, głównie lipa i kasztan. Przy południowej granicy Kijewa Królewskiego rozciąga się prywatny teren zadrzewiony (głównie sosna) należący do okolicznych gospodarzy. Gleby na terenie wsi odznaczają się wysoką przydatnością rolniczą. Najbliższy obszar chroniony „Zespół parków krajobrazowych chełmińskiego i nadwiślańskiego” znajduje się w odległości 5 km od Kijewa Królewskiego. Na szczególną uwagę zasługują tam dwa rezerваты przyrody: „Płutowo” i „Zbocza Płutowskie”.

2.2 Dziedzictwo kulturowe

Najciekawszym zabytkiem w stolicy gminy jest rzymsko-katolicki kościół parafialny pw. św. św. Wawrzyńca i Rocha, zbudowany na przełomie XIII i XIV wieku. w centrum wsi. Zniszczony przez pożar w 1616 r. został odbudowany przez Dominikanów z Chełmna w 1674 r. W tym roku biskup Andrzej Okoniewski dokonuje poświęcenia nowego kościoła. Potwierdzeniem tej uroczystości jest tablica pamiątkowa wmurowana we wschodni szczyt kościoła. W 1704 r. kościół został odnowiony nakładem Borowskiego z Dorposza. We wnętrzu mieści się między innymi późnobarokowy ołtarz główny oraz gotycka pieta z 1380 r. Drugą ważną rzeźbą jest Matka Boska z Dzieciątkiem datowana na lata 1420-30. Znamienny w tym dziele jest podwójny kontrast między dziewczęcą, drobną postacią Marii a potężnymi rzutami fałdów okrywającej ją szaty. Piękna twarz Marii okryta złożoną chustą spogląda w prawo w kierunku kościoła. Jej ręce przytrzymują Dzieciątko.

Fot. Kościół parafialny w Kijewie Królewskim

2.3 Obiekty i tereny

Kijewo Królewskie nie posiada publicznych skwerów i parków. Na większą uwagę zasługuje tylko zadrzewiony teren dookoła zbiornika wodnego „Falocz”, gdzie dawniej zainstalowana była infrastruktura tzw. ścieżki zdrowia.

2.4 Infrastruktura społeczna

W Kijewie Królewskim działa Gminna Biblioteka Publiczna jako instytucja kultury dla której organem założycielskim jest Gmina Kijewo Królewskie. Pierwszą bibliotekę zorganizowano tu już w 1948 r. Na pewno już od XVII w. istniała w Kijewie szkoła. Prawdziwy budynek szkoły wybudowano w Kijewie jednak dopiero w 1860 r. Jednak szybko wzrastała liczba uczących się dzieci i w końcu na wiosnę 1939 r. zdecydowano się na budowę nowego gmachu. Niestety wojna pokrzyżowała plany. Ostatecznie dokończono budowę dopiero w okresie powojennym. Dziś w Kijewie Królewskim działa Zespół Publicznych Szkół, w którym mieści się szkoła podstawowa i gimnazjum. Przy szkole jest nowoczesna sala gimnastyczna, świetlica i sala komputerowa.

Fot. Zespół Publicznych Szkół w Kijewie Królewskim

Miejscem wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców jest świetlica wiejska. Odbywają się tu zebrania wiejskie, spotkania z radnymi, różnego rodzaju szkolenia, spotkania kombatanów i imprezy okolicznościowe (np. wesela). Świetlica często wykorzystywana jest w czasie Świąta Gminy i Dożynek Gminnych.

Fot. Świetlica wiejska w Kijewie Królewskim

2.5 Infrastruktura techniczna

Jeśli chodzi o infrastrukturę techniczną to wieś Kijewo Królewskie w zakresie odbioru ścieków obsługuje nowoczesna oczyszczalnia w Napolu a w zakresie dostarczania wody, hydrofornia w Bajerzu. Odpady komunalne sortowane są w pojemnikach do segregacji znajdujących się w centrum wsi oraz przy Zespole Publicznych Szkół i przewożone na wysypisko w Osnowie (w sąsiedniej gminie).

2.6 Gospodarka i rolnictwo

Na terenie wsi naszej wsi działają zakłady usługowe i handlowe: 3 sklepy spożywcze, 3 przemysłowe, zakład usług elektrycznych, zakład wulkanizacyjny

i piekarnia.

Kijewo Królewskie posiada gleby o dużej przydatności rolniczej, najczęściej pszenno-buraczane. Rolnicy ze wsi specjalizują się w hodowli trzody chlewnej, uprawie zbóż, rzepaku i buraków cukrowych.

2.7 Kapitał społeczny i ludzki

W Kijewie Królewskim mieści się biuro powstałego w sierpniu 2003 roku Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Gminy Kijewo Królewskie. Organizacja realizuje projekty społeczne dla mieszkańców, prowadzi Biuro Porad Obywatelskich w Kijewie Królewskim, w którym doradca udziela pomocy prawnej osobom znajdującym się w ciężkiej sytuacji materialnej. Drugą organizacją pozarządową, której siedziba i biuro mieszczą się w Kijewie Królewskim jest Lokalna Grupa Działania Zakole Dolnej Wisły. Stowarzyszenie zawiązało się w 2006 r. i realizuje projekty mające na celu zrównoważony rozwój obszaru 4 gmin (Kijewo Królewskie, Dąbrowa Chełmińska, Pruszcz, Unisław).

Przy Zespole Publicznych Szkół działa Uczniowski Klub Sportowy „Athletic” i drużyna Związku Harcerstwa Polskiego. We wsi działa też jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej, która dysponuje dwoma wozami bojowymi. Jednostka włączona jest w krajowy system ratownictwa drogowego.

Na polu sportowym działa Gminny Ludowy Klub Sportowy „Pomowiec-Victoria”, który zrzesza 5 drużyn: młodzików, juniorów młodszych, juniorów starszych, seniorów i II ligę kobiet, co daje łączną liczbę 85 zawodników. Innymi organizacjami o mniejszym oddziaływaniu społecznym są: koło wędkarskie, Związek Bojowników o Wolność i Demokrację, koło parafialne, koło gospodyń wiejskich.

2.8 Obszary o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, sprzyjającym nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na położenie oraz cechy funkcjonalno – przestrzenne

Do obiektów o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców należy zaliczyć tereny w centrum wsi skupione wokół ośrodka zdrowia, świetlicy wiejskiej, urzędu gminy, szkoły i kościoła. To właśnie tam poprzez funkcje użytkowe tych obiektów koncentruje się życie mieszkańców wsi. Szczególną rolę odgrywa teren wokół ośrodka zdrowia. W budynku prowadzą działalność Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, LGD Zakole Dolnej Wisły i apteka. Teren ten jest niestety zaniedbany, nie posiada praktycznie miejsc parkingowych dla samochodów ani

rowerów, zieleni występuje incydentalnie i jest zaniedbana w konserwacji. Słabo działa system odprowadzania wody i po deszczu długo utrzymują się kałuże co utrudnia poruszanie.

3. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Duża wieś stołeczna, położona w centrum Gminy • Dobre połączenia komunikacyjne przy drodze powiatowej i drogach lokalnych. Z Kijewa rozchodzą się drogi w różnych kierunkach do drogi nr 1 oraz drogi do Unisławia i Bydgoszczy, • Stosunkowo dobrze rozwinięta sieć infrastruktury technicznej, która nie stanowi bariery w rozwoju gospodarczym np.: telekomunikacja, kanalizacja, wodociągi. • Grunty o wysokiej przydatności rolniczej, • Wysoka aktywność władz gminy, posiadających zdolność do współpracy z otoczeniem zewnętrznym oraz zdobywania zewnętrznych środków finansowych na realizację ważnych przedsięwzięć gminnych, • Prężnie działająca jednostka OSP oraz działający Gminny Ludowy Klub Sportowy zrzeszający młodzież z ościennych wsi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wysokie bezrobocie, • Zły stan dróg, wysokie potrzeby inwestycyjno-remontowe, ograniczające dostępność komunikacyjną obszaru oraz powiązanie się z układami regionalnymi, • Degradacja zasobów dziedzictwa kulturowego wiejskiego, konieczność ponoszenia wysokich nakładów inwestycyjnych celem zahamowania tych zjawisk, • Stosunkowo niski stan zasobności gospodarstw domowych, brak rozwoju działalności pozarolniczej, zwłaszcza usługowej.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Dobre położenie geograficzne w sąsiedztwie aktywnych społecznie i 	<ul style="list-style-type: none"> • Słaby dostęp do Internetu i małe umiejętności wykorzystania IT do

<p>gospodarczo gmin i miast Chełmno, Toruń, Bydgoszcz, Grudziądz oraz gmin Papowo Biskupie, Stolno, Chełmno, Chełmża.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sprzyjająca polityka regionalna, w tym dla obszarów wiejskich ze strony UE, rządu i władz wojewódzkich, zwiększenie dostępności do środków pomocniczych w tym środków unijnych. 	<p>rozwoju lokalnych społeczności i inicjatyw,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niewystarczający potencjał finansowy i organizacyjnych społeczności lokalnych na poziomie sołectw • Małe możliwości pozyskiwania środków publicznych na inicjatywy lokalne
---	--

---

4. Opis planowanych zadań

Zadanie nr 1

Nazwa: Remont i modernizacja świetlicy i przyległych pomieszczeń oraz pomieszczenia Gminnego Ludowego Klubu Sportowego.

Cel: Podniesienie jakości życia mieszkańców wsi

Przeznaczenie: obiekt będzie służył mieszkańcom wsi, radzie sołectwej, Ochotniczej Straży Pożarnej i członkom Gminnego Ludowego Klubu Sportowego jako miejsce spotkań, zabaw i rekreacji

Szacunkowy koszt: 670 000 zł

Harmonogram realizacji: projekt - 2009, wykonanie – 2009-2010

Źródło: PROW „Odnowa i Rozwój Wsi”, budżet gminy.

Zadanie nr 2

Nazwa: Budowa zespołu obiektów sportowych przy Zespole Publicznych Szkół w Kijewie Królewskim.

Cel: zaspokojenie potrzeb sportowo-rekreacyjnych mieszkańców wsi.

Przeznaczenie: aktywność sportowo-rekreacyjna dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców wsi.

Harmonogram realizacji: projekt - 2011, wykonanie inwestycji – 2012-2013

Wartość zadania: 1.200.000 zł

Źródło: własne gminy oraz fundusze zewnętrzne (środki Unii Europejskiej lub Ministerstwa Sportu)

Zadanie nr 3

Nazwa: Budowa szlaku pieszego "Nordic Walking" z Kijewa Królewskiego do Napola.

Cel: zaspokojenie potrzeb sportowo-rekreacyjnych mieszkańców wsi.

Przeznaczenie: aktywność sportowo-rekreacyjna dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców wsi.

Harmonogram realizacji: projekt - 2012, wykonanie inwestycji – 2012-2013

Wartość zadania: ok. 370.000 zł

Źródło: własne gminy oraz fundusze zewnętrzne (środki Unii Europejskiej lub Ministerstwa Sportu)

Zadanie nr 4

Nazwa: Budowa obiektu rekreacyjnego w Kijewie Królewskim

Cel: zaspokojenie potrzeb rekreacyjnych mieszkańców Kijewa Królewskiego

Przeznaczenie: wybudowany zostanie plac zabaw wraz z miejscem do grillowania, który użytkowany będzie jako miejsce spotkań, integracji i rekreacji mieszkańców. Miejsce to poprawi jakość życia we wsi – umożliwi spotkania mieszkańców przy ognisku, grillu, zaś dzieciom i ich rodzicom bezpieczny wypoczynek i zabawę. W pobliżu jest lampa oświetlająca wskazane miejsce. Należy rozważyć choćby częściowe ogrodzenie miejsca.

Harmonogram realizacji: projekt – 2018, wykonanie – 2019

Wartość zadania: ok. 105.000 zł

Źródło: Fundusze zewnętrzne, budżet Gminy, środki własne sołectwa.